

Základy rétoriky

Kolébku rétoriky je Řecko: řečnictví je tvůrčí umění (řeč politická, poradní, soudní, veřejná, slavnostní, oslavná, umělecká...)

Sofisté – přeceňují „krasomluvení“ nad obsahem řeči.

Démostenes – vady řeči – překřikoval moře

Požadavky na rétora:

1. ethos – mravní zásady, pravdomluvnost, mravní ideály
2. pathos – schopnost působit na city
3. logos – moudrost, systematičnost při předkládání problému

Tyto tři požadavky platí dodnes – porovnej si s předváděčkou obchodníků s hrnci či vysavači – pojem psychologická masáž – zpracovat (někdy i zesměšnit) potenciálního zákazníka tak, že si netroufne odmítnout (např. prodejce požádá paní, aby přišla na pódium a když odmítá, vyzve ostatní, aby ji doprovodili potleskem...) – kde je ethos?

V Římě pokračuje rozkvět řečnictví: Nejznámější řečník (a státník) **Markus Tullius Cicero**, který tvrdí, že úkolem řečníka především je:

1. dokázat pravdivost tvrzení
2. získat sympatie posluchačů
3. pohnout posluchače, aby jednali podle jeho přání

Opět si dovoluji připomenout současné prodejce, tyto úkoly jsou přímo vytvořeny pro ně, až na to, že základním Cicerovým požadavkem je dodržení etického principu – tedy lidmi nemanipulovat, neokrádat penzisty a neprofitovat na lidské hlouposti.

Ve středověku patřila rétorika mezi 7 svobodných umění a učila se na univerzitách (gramatika, dialektika, rétorika, aritmetika, geometrie, astronomie a hudba)

Technika řečnického vystoupení:

1. **úvod** – překonat počáteční neklid a napětí, zbavit se trémy, navázat kontakt s posluchači
úvod patří posluchačům, říci něco o sobě, najít společné téma, získat pozornost posluchačů (jaký vztah mám k vašemu městu... také jsem byla ředitelkou jako vy... ještě si pamatuji, jaké obavy jsem měla, když byly děti malé...)
 - stručně vysvětlit, co nás čeká, o čem bude projev
 - úvod by neměl přesáhnout 10% celkového času
2. **hlavní část** – měla by postupovat od jednoduchého ke složitějšímu, dodržovat časový sled, rozvinout myšlenky, vysvětlit, použít příklady z praxe, nečíst prezentaci, případně ji použít jako ilustraci, ale ne z ní předčítat
3. **konec projevu** – shrnutí hlavních myšlenek, zdůraznění cíle, vyzvednutí sledovaných záměrů, výzva k nějakému jednání (závěr projevu by neměl přesáhnout 5%)

Na co si dávat pozor:

- postavení, těžiště (kouzelné kalhotky stáhnou břicho a hýždě, protáhnou páteř, rozsvítit světýlko na hrudi...)
- správně dýchat, frázovat, pracovat se silou a tempem hlasu
- správně vyslovovat
- rozvinutý jazykový kód (široká slovní zásoba, neužívat pomocná slova – slovní vatu...)
- dívat se posluchačům do očí (na posluchače, ne na papír)
- zapamatovat si obsah řeči, ne doslovné zapamatování!
- Myslet na posluchače, ne na sebe! Jak se cítí, jak by mi bylo na jejich místě...
- Nebát se humoru, ale nikdy bychom se neměli posmívat komukoliv!!!